

Universiteit Antwerpen
| CSB | Centrum voor Sociaal
Beleid Herman Deleeck

Wat is de omvang en de oorsprong van detachering naar België?

Dries Lens

Socio-economische monitoring, 11 oktober 2022

Wat is detachering?

- Detachering = tijdelijk uitsturen werknemers tewerkgesteld in EU lidstaat naar andere lidstaat om dienstencontract uit te voeren
- Detachering = vorm van arbeidsmobiliteit waarbij de band met het gastland losser is: arbeidsovereenkomst en sociale zekerheid blijven in het zendingsland
- Aanzienlijke toename van belang detachering in de EU: 5,8 miljoen detacheringen door 2 miljoen gedetacheerde personen in 2019
- In absolute termen staat België op plaats 3 (na Duitsland & Frankrijk)
- In relatieve termen op plaats 1

Single permit & arbeidskaart

- Biedt verblijfsrecht voor één jaar (of meer), dat meestal wordt opgenomen
- Betalen Belgische sociale zekerheid en zijn in vast dienstverband

EU vrij verkeer van personen

- Niet al deze mobiele EU-burgers komen noodzakelijk voor professionele redenen
- Maken volledig deel uit van Belgische arbeidsmarkt
- Betalen Belgische sociale zekerheid

Detachering

- Tijdelijk – geen perspectief van permanent verblijf
- Betalen buitenlandse sociale zekerheid

Hoe meten we inkomende detachering?

- **Limosa-melding: verplicht sinds april 2007**

- Identiteit buitenlandse werkgever, Belgische klant & gedetacheerde werknemer
- Type detachering: arbeidsstatuut & sector van dienstverlening
- Verwachte duur van de detachering
- Adres van de werkplek in België

- **Beperkingen**

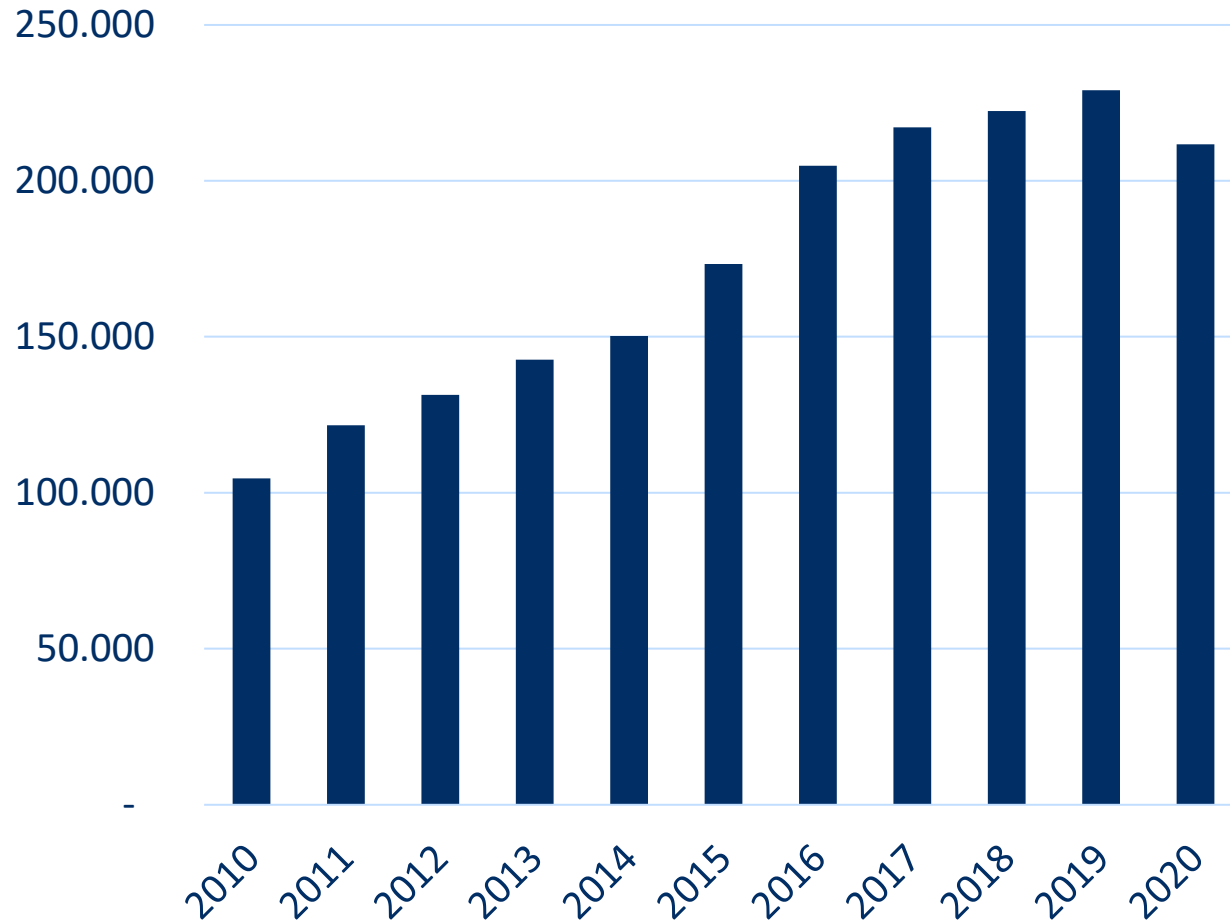
- Limosa-melding niet noodz. gelijk aan tewerkstelling: *intentie* om te detacheren
- Bepaalde categorieën vrijgesteld
- Sinds 2019 niet langer meldingsplicht voor zelfstandigen (tenzij risicosector)
- Gemelde duur niet noodz. gelijk aan werkelijke duur detachering
- Zelfrapportering sector van tewerkstelling

Hoe meten we inkomende detachering?

- **Microdata: integratie van LIMOSA (2010-2020) in KSZ**
- **Mogelijk om 2 concepten te onderscheiden:**
 - Een detachering: een periode waarin een buitenlandse werkgever een gedetacheerde werknemer (of zichzelf) uitzendt om tijdelijk in België te werken
 - Een unieke gedetacheerde persoon: een persoon die ten minste 1 dag in het referentiejaar als gedetacheerde in België heeft gewerkt

Het belang van detachering in onze arbeidsmarkt is sterk toegenomen

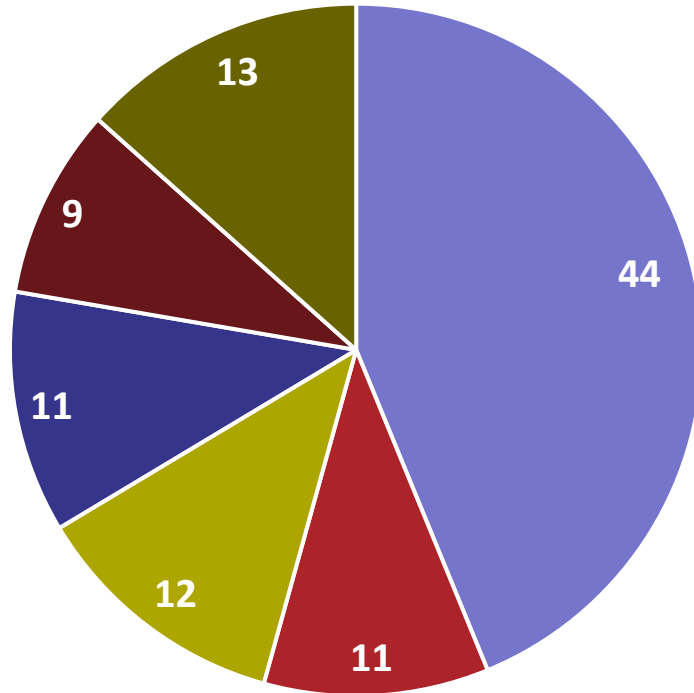
Aantal unieke gedetacheerde personen

- Aantal unieke gedetacheerde personen x2 op 10 jaar tijd
- Aantal detacheringen x3
- Ter vergelijking: 62,000 EU-burgers kregen een eerste verblijfskaart in België in 2020

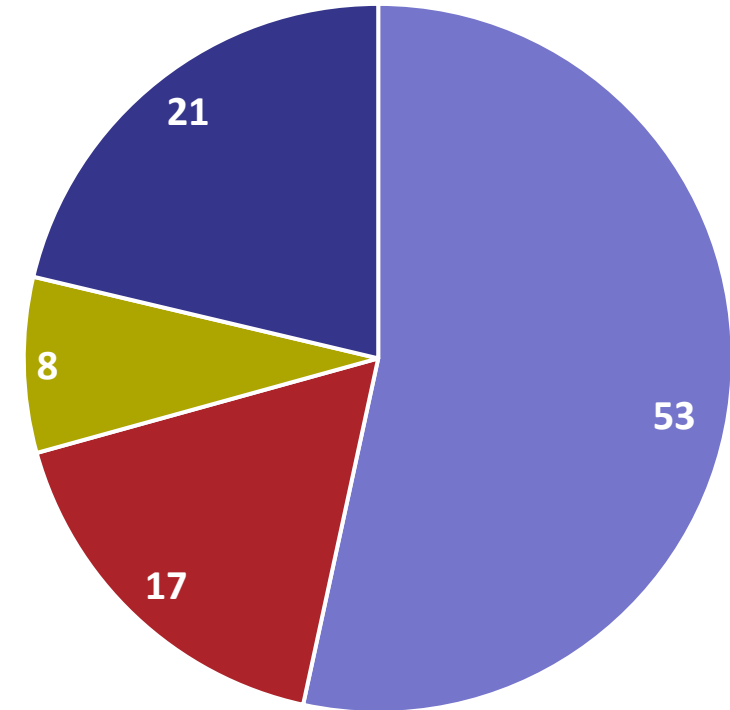
Detachering is vaak tijdelijk maar ook erg 'circulair'

Gemiddelde duur in dagen (2019)

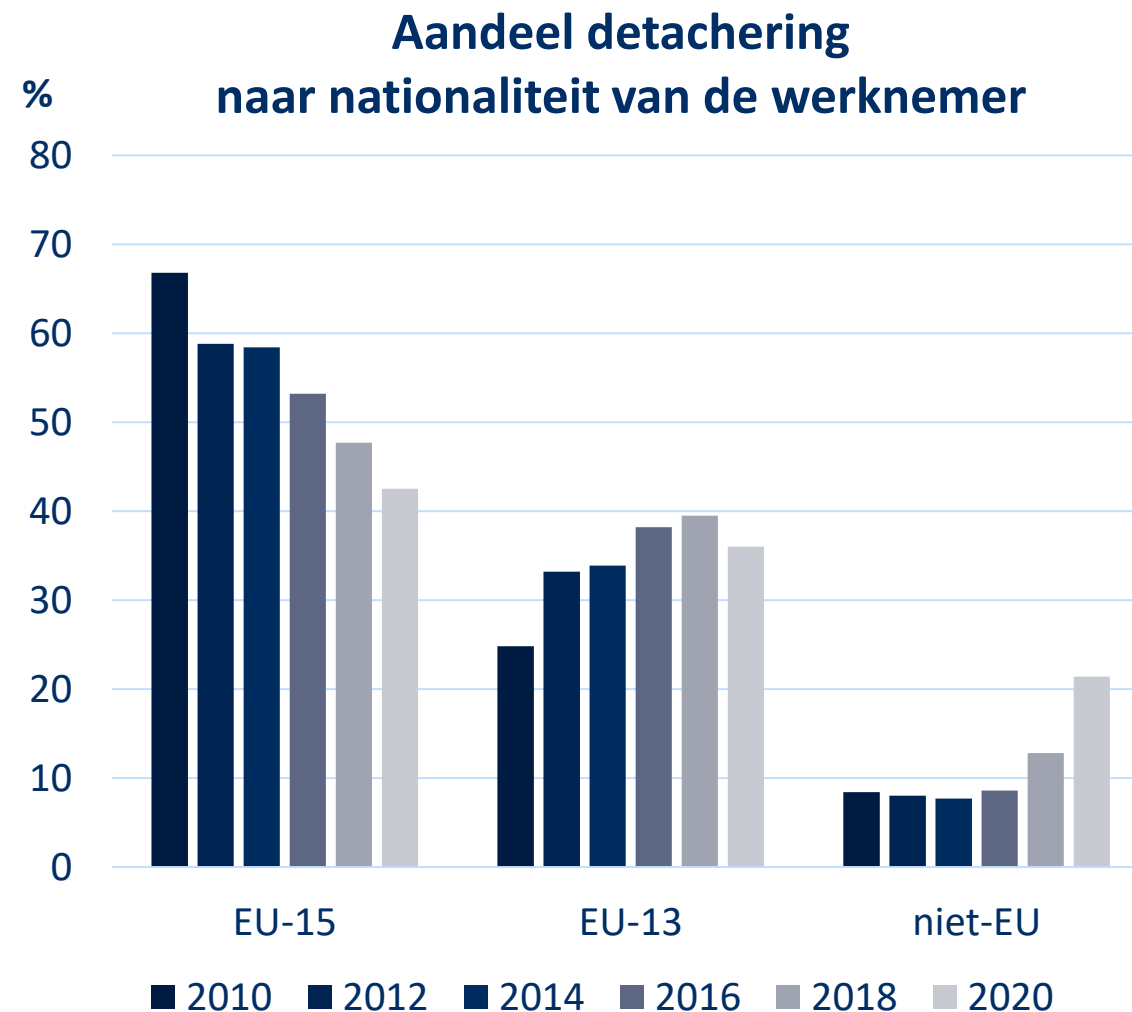
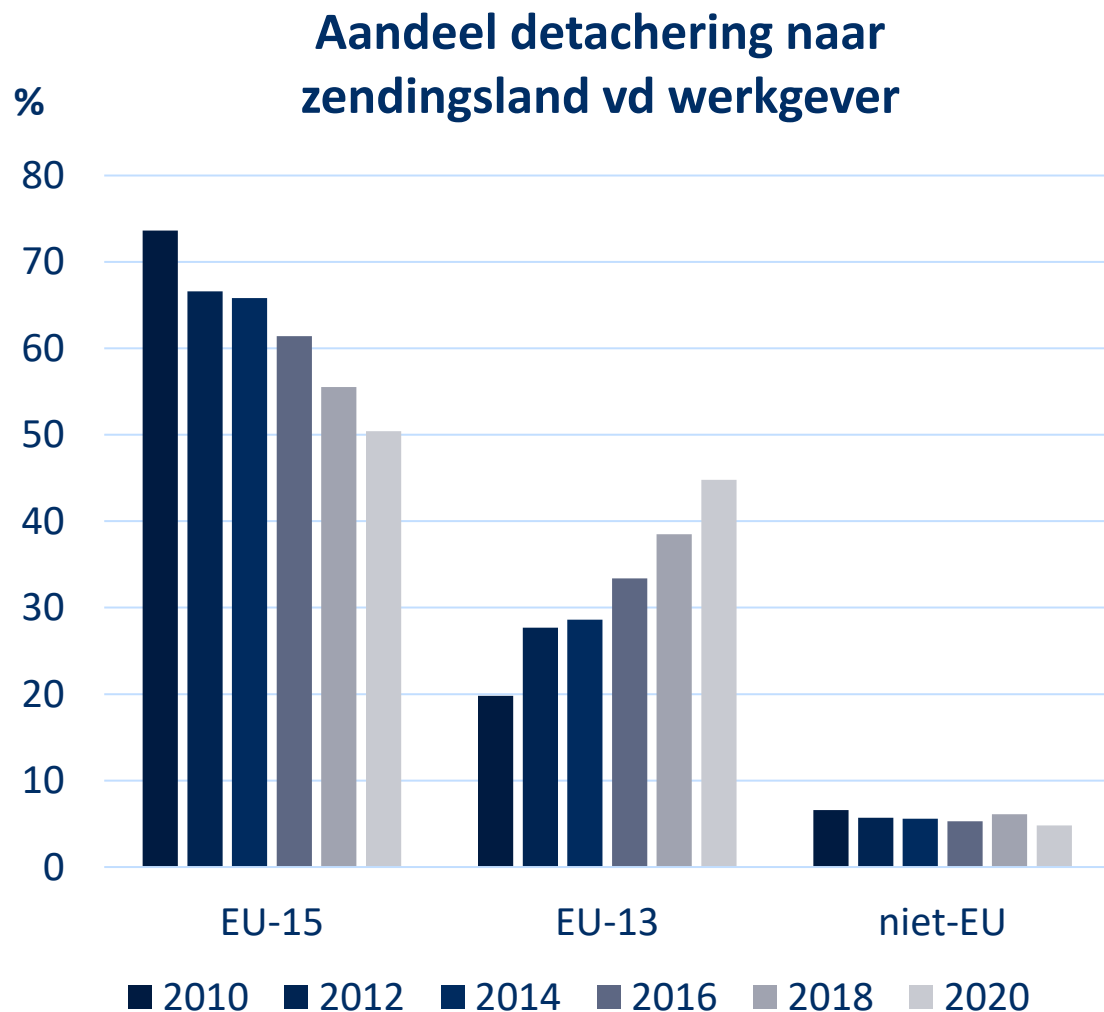
- 1-7 dagen
- 8-14 dagen
- 15-29 dagen
- 30-60 dagen
- 61-120 dagen
- Meer dan 120 dagen

Aantal detachering per persoon (2019)

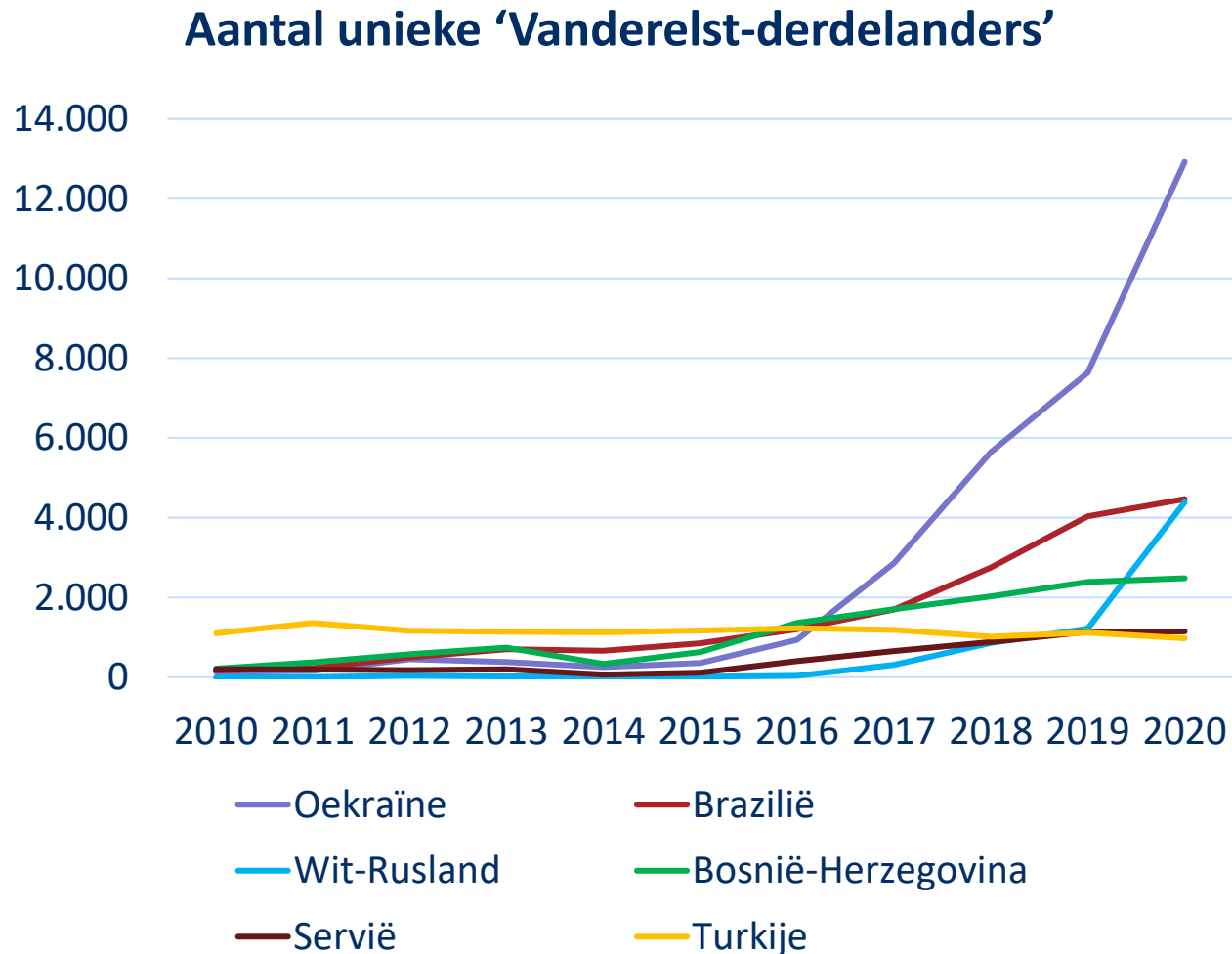

- 1 detachering
- 2 detacheringen
- 3 detacheringen
- Meer dan 3 detacheringen

Detachering is een divers fenomeen: zowel mobiliteit uit 'oude' EU-lidstaten, als instroom uit 'nieuwe' lidstaten

Sterkst stijgende groep: derdelanders gedetacheerd vanuit andere EU lidstaten

- Europees Hof jaren 1990: Arrest Vander Elst
- Zodra derdelanders arbeidskaart krijgen in één lidstaat, kunnen zij uitgezonden worden om diensten te leveren in andere lidstaten
- Van 8,000 in 2016 naar 31,000 in 2020
- Ter vergelijking: 14,000 single permits/arbeidskaarten uitgereikt in 2020

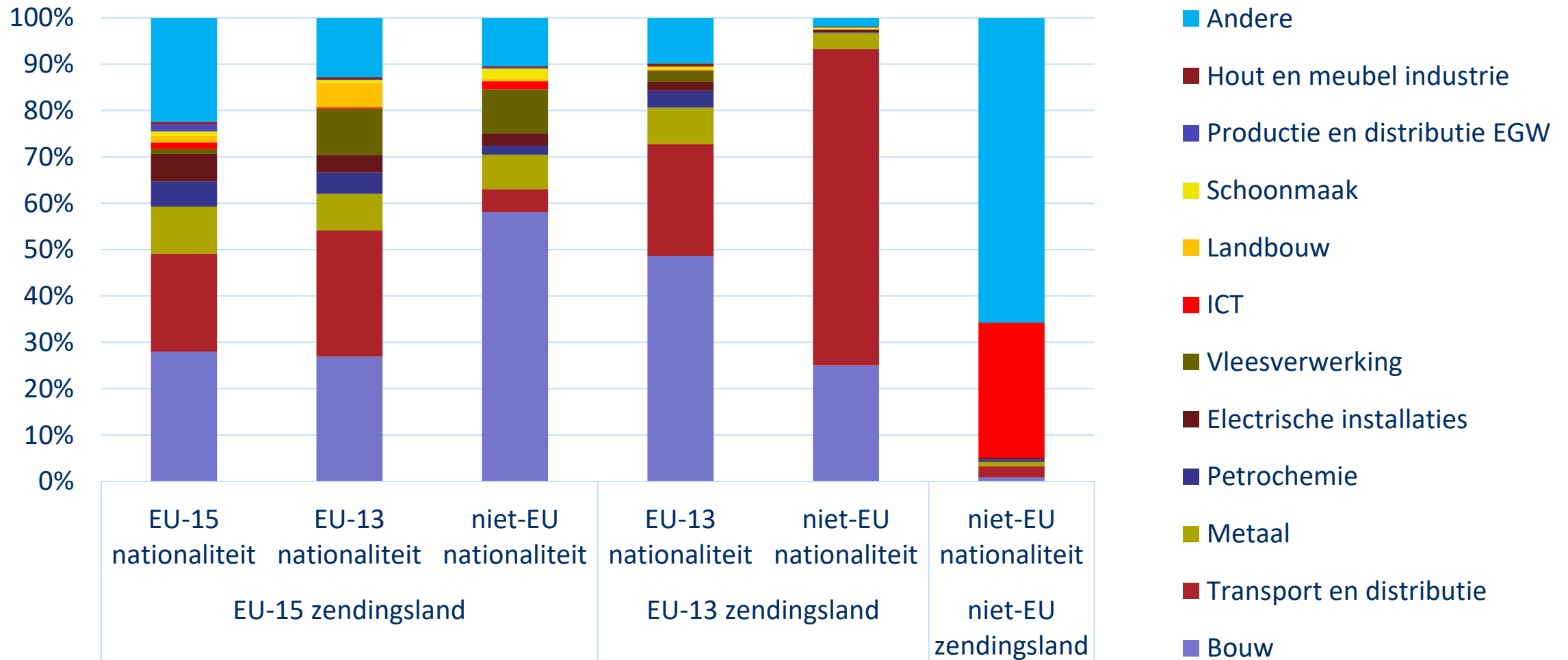
Een hoge concentratie van detachering in arbeidsintensieve sectoren

	Reguliere tewerkstelling	Detachering
Geslacht		
Man	53,1%	95,9%
Vrouw	46,9%	4,1%
Leeftijd		
18-24	5,8%	6,5%
25-34	23,5%	26,7%
35-44	24,5%	28,3%
45-54	25,0%	24,7%
55+	21,3%	13,7%
Arbeidsstatuut		
Werknemer	81,2%	86,5%
Zelfstandige	18,8%	13,5%

	Reguliere tewerkstelling	Detachering
Sector van tewerkstelling		
Bouw	3,5%	33,4%
Transport en distributie	2,3%	26,9%
Metaal	2,8%	7,8%
Petrochemie	3,4%	3,7%
Electrische installaties	0,7%	3,4%
Vleesverwerking	1,6%	2,0%
ICT	2,3%	1,9%
Landbouw	0,7%	1,0%
Schoonmaak	1,1%	0,7%
Productie en distributie elektriciteit, gas en water	0,4%	0,6%
Hout en meubelindustrie	0,4%	0,5%
Financiële instituties en verzekeringen	2,4%	0,3%
Handel in consumptiegoederen	6,0%	0,3%
Gezondheidszorg en sociale diensten	7,1%	0,2%
Horeca	2,6%	0,2%
Security	0,5%	0,2%
Andere	/	16,6%
Regio van Belgische klant (tewerkstelling)		
Vlaanderen	62,1%	71,9%
Brussel	8,9%	13,6%
Wallonië	29,0%	14,5%

Hoewel de kenmerken van detachering sterk verschillen naargelang haar oorsprong

Verdeling sector van dienstverlening naar oorsprong van detachering

*Detacheringen gewogen op basis van hun duur

Hebben we meer arbeidsmigratie nodig?

- Vlaanderen is knelpunteconomie: heeft werkkrachten nodig
- We staan voor een enorme ontgroening en vervangingsvraag
 - Projectie vervangingsvraag 50+ Vlaams gewest: 405,000 (2021-2026)*(Steunpunt werk)*
- Steeds meer vormen van arbeidsmigratie zijn tijdelijk en ciculair:
 - Detachering
 - Nieuwe ICT categorie
 - Vrij verkeer van personen

Maar we vergeten soms dat we al veel arbeidsmigratie kennen...

- Via single permit, vrij verkeer van personen, maar vooral ook vrij verkeer van diensten!
- Belangrijke discepanctie: officieel arbeidsmigratiebeleid gericht op hogeschoolden vs. feitelijke stromen van laag en middengeschoolden
- Focus op sociale dumping terecht voor bepaalde sectoren maar leidt aandacht af van:
 - Sterke afhankelijkheid van detachering in bepaalde sectoren (bouw, transport, metaal, vleesverwerking)
 - Gebrek aan investering in opleiding verergert tekorten en verafhankelijkheid
 - Minder een probleem zolang detachering op niveau blijft, maar dat is allerm minst zeker of zelfs plausibel

‘Vanderelst detachering’ zal verder toenemen...

- Detachering van belangrijkste EU nationaliteiten (NL, PL, BU, RO, FR, DE, PT) vertoont dalende trend
- Oost-Europese landen kampen met erg krappe arbeidsmarkt en sterke economische groei
- Diezelfde landen hebben soepele arbeidsmigratiewetgeving voor Europese derdelanders – winstmodel voor EU werkgevers
- ‘Vanderelst derdelanders’ zijn erg vatbaar voor sociale uitbuiting vanwege dubbel statuut: arbeidsmigrant en gedetacheerde
- Detachering is grotendeels Europees geregeld – valt buiten de soevereiniteit van EU lidstaten m.b.t. arbeidsmigratie